

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singvlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Cap. III. Quæ sit vis orationis, & de beato Hierotheo, de Religione, &
conscriptione Theologiæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

habent causam causatum suarum conjungentes imagines. Similiter in 1. dist. 1. q. 2. a. 2. & d 21. 1. dist. 15. q. 2. a. 1. & d 28. q. 1. a. 1. & disp. de pot. q. 10. a. 1. q. 2. a. 2. & de malo q. 16. a. 1. 7.

Documentum 54.
ex Lect. 4.

Omnia divina, & quaecunque nobis sunt manifestata sola participationibus cognoscuntur.

Expositio D.Thomae. Hic assignat rationem. quia nihil cogosciatur, nisi secundum quod est in cognoscente. Sunt autem quædam cognoscibilia, quæ sunt in intellectu nostro, quæ quidem habent simplicius esse in intellectu nostro, quam in se ipsis, sicut sunt omnes corporales. Unde ista dicuntur cognoscia nobis per abstractionem. Divina autem implicita & perfectiora sunt in se ipsis, quam in intellectu nostro, vel in quibuscumque aliis rebus nobis notis. Unde divinorum cognitorum dicitur fieri, non per abstractionem, sed per participationem. Hæc autem participatio est duplex: una secundum quod divina in ipso intellectu participantur, prout intellectus noster participant intellectualem virtutem divinam. Alia vero secundum quod divina participantur a rebus, quæ in intellectu nostro offeruntur, & secundum utramque istam participationem divina cognoscimus. Hæc ille.

Nota. Divina à nobis cognoscendi duplicitate, & luminis & objecti. Hinc Resolut. 55.

Documentum 55.

Ioquens Dionysius de B. Hierotheo, à quo aliquæ notitiae divinorum accepit, ait: *Quæ ille, sive à sancta Theologo accepit, sive & experta eloquorum perscrutatio perfecit, ex multis circa ipsa luctatione, & contritione, sive etiam ex quadam doctrina est divinæ inspiratione, non solum discernit, sed & patiens divina, & ex compassione ad ipsam, si sit apter dicere, ad indicibilem, & mysticam ipsorum perfectus est unitiōnem & fidem.*

Expositio D.Thomae. Ponit inquit tres modos, quibus ex Hierotheo acquirere potuit: unus est, ad discendo à sanctis Theologis, id est, ab Apostolis. Alius ex proprio studio, & subtili discussione sanctorum Scripturarum, quæ discussio in duabus consistit, nempe ex multis circumlocutione circa ipsam, in quo assiduitas studii designatur: & contritione, in quo designatur diligens Scriptura expositor. Tertius ex quadam inspiratione divinæ, quæ communiter fit multis, non solum discernit, sed & patiens divina, id est, non solum divinorum scientiam in intellectu accipiens; sed etiam diligendo, quod eis eis unitur per affectum. Passio enim magis ad appetitum, quam ad cognitionem pertinet, videtur: quia cognita sunt in cognoscente secundum modum cognoscendi, & non secundum modum rerum cognitarum: sed appetitus movet vites secundum modum quo in ipsis sunt, & sic ad ipsas res quodammodo afficitur. Sicut autem aliquis ex habitu virtutis, quam haberet, in affectu perficitur ad dictum judicandum de his, quæ ad virtutem illam pertinent; ita qui afficitur ad divinam, accipit divinitatem rectum judicium de rebus divinis. Et ideo subdit, quod ex compassione divina, id est, ex hoc, quod diligendo divina conjunctus est

eis, si tamē dilectionis unio compassio dici debet, i.e. simili passio, perfectus est Hierotheus, i.e. institutus ad unitiōnem & fidem ipsorum, i.e. ut eis, quæ dixit, unitetur per fidem unitiōnem, dico in docibilem, i.e. quæ humano magisterio doceri non potest, & mysticam, i.e. occultam, quæ excedit naturalem cognitionem. Hæc illa.

Ex hoc, quod dicitur de Hierotheo, sc. divina participatione, inferunt Mystici, recte appellari operationes Mystici, passivas animæ, illas, ad quas moverit illuminatione, ac influentia divina: sicut enim ab Artif. 3., de anima lex. 12. vocantur passiva illæ potentia, quæ ab aliis moveritur, ita similis motio dicenda est passio. Hinc Resolutio 56.

C A P V T III.

Quæ sit risorū, & de beato Hierotheo, & de Religione & conscriptione Theologica.

Docet orationem sublevare ad Deum, & in illa non tam Deum nobis appropinquare, quam nos Deo: illumq; præsentem esse omnibus, non autem illi omnia. Lauda D. Hierotheum Magistrum suum post Paulum, & reddit rationem, cum post ipsius scripterit, nimis ut, quia ille compendio uisus est. Refert etiam quid ipse, & Hierotheus cum Petro, & Jacobo egerint ad Deipacem sepulchrum.

Hujus capituli meminit D. Th. 1. p. q. 5. art. 2. bonum primò poti, quam ens. Et qu. 13. a. 11. quod boni nominatio excellenter sit in manifestativa omnium DEI processionum; & q. 19. a. 9. esse malum ad omnis, i.e. universi perfectionem conferens. Et 2. 2. q. 83. a. 1. ante omnia ab oratione incipere esse utille, sicut DEO nos ipsos uidentur. Et q. 10. a. 3. ea, quæ sunt creaturarum, per quandam superexcellentiā, & causalitatē transferti in Deum. Similiter in 1. dist. 37. q. 1. a. 2.

Documentum 56.

Oportet nos orationibus primis ad ipsam, sicut boni principem produci, & magis ipsi propinquætes in hoc doceri optima bona circa ipsam collectata.

Expositio D.Thomae. Dicit ergo, quod oportet nos produci, i.e. excedi per orationes ad ipsam Trinitatem, sicut ad principium omnis boni processio, quia per hoc, quod nos oramus, ei appropinquamus; & quanto magis appropinquamus ei, tanto magis possimus ad dicere dona bonitatis eius, quæ circa ipsam collocantur, quasi ab ea per similitudinem bonitatis derivata. Quanto enim aliquis magis appropinquat alii rei, magis cognoscit, quæ circa ipsam sunt.

De hac propositione vide Resol. 34. & 55.

Documentum 57.

Etenim ipsa quidem universis adest, non autem omnia ipsi adstant.

Expositio D.Thomae. Ipsa quidem sancta Trinitas o. Expositiōnibus adest, in quantum omnibus sua dona D. Thomae communica: sed non omnia ipsi adiutum, in quantum deficiunt a participatione ejus: sed quando nos invocamus ipsam, non adiutum ei appropinquantes ad ipsam. Hæc D. Th.

De presentia DEI in rebus videatur Resolut. 34.

Do-

Documentum 58.

Cum autem ipsam invocamus castissimis quidem orationibus, & revelata mente, & ad animam unitorem apud studine tunc & nos ipsi adsumus. De Thom. q. ad oratio non faciat DEO propinquos, tria reguntur.

Votatio
nas faciat
Deo pro-
pinguis
tria re-
guntur.

1.p. q. 48. 2. 6. 3. 1. 2. q. 8. f. a. r.
Palliones repugnant contra actionem. 1. 2. q.

129. 3. 2.
Amor etiam est naturalis. 1. 2. q. 2. 2. 6. ar-
tic. 1.

Amor est virtus quædam. 1. 2. quest. 2. 6. ar-
tic. 2.

Amor & dilectio se habent sicut quatuor, &
bis duc, rectilinea & rectas habent lineas; di-
vinus tamen est nomen amoris, quam dilectio-
nis. 1. 2. q. 26. a. 3.

Amor in omnibus rebus invenitus. 1. 2. q. 27.
art. 2.

Amor est virtus unitiva. 1. 2. quest. 28. art. 1.
& 2. 2. q. 25. a. 4. & quest. 27. a. 5. & quest. 29.
art. 3.

Amor singula se ipsa contentive. 1. 2. quest.
28. a. 5.

Propter amorem boni omnia agunt. 1. 2. qu.
28. 1. 6.

Amor movet coordinata ad suorum habitu-
dinem, & inferiora convertit in superiora. 1. 2. q.
31. 3. 1.

Amor ecclasticus facit. 1. 2. q. 28. a. 3. & 2. 2. q.
2. 2. a. 2.

Paulus ecclasticus passus dicebat, vivo ego, &c.
2. 2. q. 17. 5. a. 2.

Pulchritudo consistit in claritate, & debita
proportione. 1. 2. q. 1. 41. a. 2. & q. 1. 45. a. 2.

Lumen est in nominibus in eligibilibus Dxi.
1. p. q. 67. a. 1.

Lumen solis ad generationem sensibilium
conferit, & ad vitam, ipsaque moveret, nutrit, au-
get & perficit. 1. p. q. 115. a. 3.

Sol est causa omnium quæ generantur in su-
erioribus. 1. 2. q. 46. a. 1.

Dæus appellatur zelotæ propriæ multum amo-
rem ad existentia. 1. 2. q. 28. a. 4.

Dæus convertit omnia ad amorem sui ipsius.

1. 2. q. 70. 1. 3.

Deus cognoscimus per alia ut causam per ef-
fectum, vel per modum eminentie, vel per mo-
dum negationis. 2. 2. q. 27. 2. 4.

Ad providentiam divinam non pertinet natu-
ram rerum corrumpere, sed servare. 1. 2. q. 10.
art. 4. & q. 31. a. 4. & 2. 2. q. 16. a. 1. & 3. p. quest.
44. 2. 2.

Angeli substantiæ propter radios divinæ boni-
tatis. 1. p. q. 50. a. 3.

Angeli ea primæ creaturae sunt incorporeæ.

1. p. q. 50. a. 2. & q. 5. 1. a. 1.

Angeli vitam habent indecisiem. 1. p. q. 5.

Angeli intelligere est ejus motus. 1. p. q. 54.
art. 2.

Angeli cognoscere omnia terrena secundum
propriam virtutem mentis. 1. p. q. 5. a. 1.

Angeli sunt DEO propinquiores & similliores.

1. p. q. 57. a. 1.

Angeli existentiam illuminant rationibus.

1. p. q. 106. a. 1.

Dæmonibus est phantasias proterea. 1. p. q. 58.

art. 5.

Dæmones non sunt natura mali. 1. p. quest. 63.

art. 4.

Dæmonibus data sunt aliqua dona que nou-

lent mortales. 1. parte, questione 64. artic. 1.

& 1. 2. quest. 63. art. 1. & supplem. 5. p. quest. 89.

art. 4.

Bbb. 2

Dg.

CAPVT IV.

*De bono, malo, pulchro, amore, et casti, zelo, &
quod malum neque ens sit, neque ex
entibus, neque in entibus.*

Huius capituli compendium potest colligi ex
varius propositionibus ejus, quas citat D. Th.
u.: bonum & opum in concupiscere, esse, vive-
re, & in eligere. 1. p. q. 64. a. 2.

Bonum esse communicativum sui. 1. 2. q. 1. 2.
4. 8. q. 11. 2. a. 3.

Bonum ex integra causa, malum ex singulis de-
fectibus. 1. 2. q. 18. a. 1. 1. 1. 2. q. 19. a. 6. & 2. 2. q. 92.
a. 1. & q. 110. a. 3.

Bonum contingit uno modo, malum omni-
ficiat. 1. 2. q. 70. a. 4. & 3. p. quest. 50. art. 1. in
suppl.

Bonum vel malum hominis est secundum ra-
tionem esse, vel prius rationem. 1. 2. q. 2. 4. a. 1.
q. 5. 5. a. 4. & q. 7. 1. a. 2. & 2. 2. q. 12. 3. a. 1. & 12.
& q. 1. 2. 1. a. 1. & q. 16. 7. a. 1.

Bonum est fortius quam malum. 1. 2. q. 5. a. 6.
& q. 6. a. 2.

Bonum d'ire s' gradus habet. 1. 2. quest. 9.
2. 2. 1.

Bonum omnibus est diligibile. 1. 2. q. 24. a. 2.
& q. 2. 5. a. 7.

Bona divina participantur à creaturis secun-
dum eorum proportionem & modum. 2. 2. q. 8.
art. 1.

Malum non est in bono. 1. q. 48. 2. 3. ad 1.
Malum non habet causam. 1. part. quest. 49.
art. 1.

Malum est præter voluntatem. 1. p. q. 82. art. 2.
& 1. 2. quest. 1. 9. art. 1. & quest. 24. art. 4. & qu.
72. art. 1.

Malum non agit nisi virtute boni. 1. 2. q. 2. 4.
a. 3. & q. 60. a. 5.

Malum multipliciter contingit. 1. 2. q. 35. a. 8.
Est ex singularibus defectibus. 1. 2. quest. 7. 2. art.
9. vide bonum.

Malum hominis est sine ratione esse. 1. 2. q.
15. a. 1. & a. 2. & q. 16. 2. a. 1.

Panitia non est malum, sed fieri pena dignum.
Thom. à Iesu Oper. Tom. II.